

คำยืมในภาษาญี่ปุ่น การวิเคราะห์ผ่านข่าวออนไลน์และทวิตเตอร์

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการใช้คำยืมที่ปรากฏในสื่อออนไลน์ 2 ประเภทได้แก่ 1) เว็บไซต์ข่าวออนไลน์ yahoo.co.jp ซึ่งเป็นภาษาทางการ และ 2) ข้อความในทวิตเตอร์ซึ่งเป็นภาษาไม่ทางการ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคำยืมในเชิงปริมาณและความหลากหลายของการใช้คำ 2) ศึกษารูปแบบของคำยืมในปัจจุบันว่าเป็นไปตามระบบเสียง ระบบคำ และระบบไวยากรณ์ของภาษาญี่ปุ่นหรือไม่ และมีการใช้ที่แตกต่างจากภาษาเดิมอย่างไร ผลการวิจัยพบว่าการใช้คำยืมในเว็บไซต์ข่าวออนไลน์ yahoo.co.jp และทวิตเตอร์มีความหลากหลายสอดคล้องกับงานวิจัยของ 福田 ほか (2007) คำยืมโดยทั่วไปมีหลักการสร้างคำตามระบบภาษาญี่ปุ่นทั้งระบบเสียง ระบบคำ และระบบไวยากรณ์ แต่มีข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยนี้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้า (国立国語研究所, 2004; Yoneda, 1996) คือ (1) การใช้มีแนวโน้มใช้เพื่อแสดงความใหม่ ความทันสมัยของภาษามากกว่าการใช้เพื่อเรียกสิ่งของหรือแนวคิดที่ไม่มีคำในภาษาญี่ปุ่น (2) การใช้คำยืมในความหมายที่แคบเฉพาะเจาะจงมากกว่าความหมายเดิม ได้แก่ ピル、ミス、アテンド ที่มีการใช้เฉพาะเจาะจงแตกต่างจาก pill miss และ attend ในภาษาอังกฤษ และพบ (3) การใช้ที่ไม่เป็นไปตามกฎโครงสร้างเสียงและการสร้างคำที่ประกอบด้วยโมระระหว่าง 2-4 โมระ พบจำนวน 4 คำคือ パーソナルトレ、筋力トレ、クレジットカ、ムービーチケ

คำ

สำคัญ

คำยืม, ข่าวออนไลน์, ทวิตเตอร์, ระบบเสียง, ระบบคำ, ระบบไวยากรณ์

Loanwords in Japanese: The Analysis of Online News and Twitter

Abstract

This research studies loanwords from two data resources: online news in Yahoo.co.jp (formal language) and Twitter’s posted messages (non-formal language) in order to investigate the quantity and variety of loanwords. The focuses were on the phonological system, word system, and grammatical system of Japanese loanwords and the usages of those words. The findings showed that there was a variety of loanword usages, as found in previous study (Fukuda et al., 2007). The loanwords were adopted in the phonological system, word system, and grammatical system. Nevertheless, the specific findings found in this study related to previous study (Kokuritsukokugokenkyusho, 2004; Yoneda, 1996) were as follows: (1) loanwords were used to show modernity and to follow a trend rather than to express concepts or things for which there was no original Japanese equivalent; (2) the loanwords pill, miss, and attend were used according to narrow meanings and were different from when they were used in English; and (3) there were four words—pāsonarutore, kinryokutore, kurejittoka, mūbīchike—that “broke” the phonological rules and the 2-4 mora-word formation

Key words

loanwords, online news, Twitter, phonological system, word system, grammatical system

1. บทนำ

คำว่าคำยืมในงานวิจัยนี้หมายถึงคำที่มาจากภาษาต่างประเทศทั้งคำเดี่ยวและคำประสมที่มีคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ (外来語) เป็นส่วนประกอบ ทั้งนี้ไม่รวมถึงคำที่มาจากภาษาจีน (漢語) คำยืมมีแนวโน้มการใช้ในภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นในทุกรอบที่มีการสำรวจ เช่นในงานของ田中 (2006, อ้างถึงใน 山下, 2007) ที่เปรียบเทียบคำยืมที่บรรจุในพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นเล่มปี 2002 ว่ามีคำยืมบรรจุอยู่ที่ร้อยละ 9 แต่ในการใช้ในนิตยสารที่ออกในช่วงปี 1994 พบการใช้มากถึงร้อยละ 34.8 และเมื่อเทียบกับการสำรวจการใช้ในนิตยสารในช่วงปี 1956 ที่มีเพียงร้อยละ 9.8 ทำให้เห็นการใช้เชิงปริมาณที่ก้าวกระโดดจากปี 1956 ถึง 1994 และมีการศึกษาคำยืมในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และทีวี (福田ほか, 2007) พบว่ามีการใช้คำยืมหลากหลายคำ (Type frequency is high) แต่ความถี่ในการปรากฏคำยืมนั้นไม่สูงมากนัก (Token frequency is low) ในขณะที่คำในภาษาญี่ปุ่น (Native Japanese, 和語) พบการใช้คำหลากหลายน้อยกว่า แต่ละคำมีความถี่ในการใช้สูง แม้แต่นวนิยายเก่าที่ชนะเลิศ Akutagawa Prize ในปี 1976 ก็พบการใช้คำยืมภาษาอังกฤษมากกว่า 1000 คำในจำนวนหน้า 152 หน้าของนวนิยาย โดยส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 80 เป็นคำนามซึ่งคำนามเข้ากับระบบภาษาญี่ปุ่นได้ง่าย

มีการคาดการณ์ว่าแนวโน้มการใช้คำยืมในอนาคตจะเพิ่มมากขึ้น จากผลการสำรวจความคิดเห็นของ 国立国語研究所 (2004) ต่อคำถามที่ว่ารู้สึกว่ามีโอกาสใช้คำยืมบ่อยขนาดไหน พบว่าคำตอบคือ “มีบ่อยครั้ง” และ “มีบางครั้ง” รวมกันมีมากกว่าร้อยละ 80 และมีแนวโน้มจะมีการใช้คำยืมเพิ่มมากขึ้น ในคนช่วงอายุ 10-39 ปีที่มีทัศนคติเชิงบวก ในขณะที่คนอายุมากกว่า 60 ปี มีทัศนคติเชิงลบต่อการเพิ่มการใช้คำยืมซึ่งมองว่าการเพิ่มขึ้นของคำยืมจะทำให้เกิดปัญหาด้านการสื่อสารภาษาญี่ปุ่น ทั้งนี้แต่เดิมคำยืมมีแนวโน้มใช้ใน 3 ลักษณะ คือ

- (1) ใช้สิ่งที่ไม่เคยมีมาก่อนในญี่ปุ่น เช่น ツイッター、アンコール、テレワーク
- (2) ใช้เป็นคำศัพท์เฉพาะทาง เช่น オゾン、インフレーション
- (3) ใช้เพื่อปรับเปลี่ยนภาพพจน์ของสิ่งต่าง ๆ ให้มีความใหม่ ทันสมัย เช่น 職業婦人 เป็น キャリアウーマン

Tsunoda (1988) อธิบายว่าเนื่องจากไม่สามารถแปลทุกคำได้ และไม่มีคำที่มีความเท่าเทียมกันกับแนวคิดหรือสิ่งของในภาษาอังกฤษ จึงจำเป็นต้องใช้คำยืมแทน แต่จากการเจริญขึ้นของสังคมนานาชาติ ความเป็นโลกแห่งข้อมูลข่าวสารที่มีการสื่อสารผ่านสื่อที่หลากหลาย จึงมีการใช้คำยืมเพิ่มมากขึ้น มีการใช้คำศัพท์เฉพาะทางที่ควรใช้ในแวดวงเฉพาะทางมากขึ้น ซึ่งคำเหล่านี้หากไม่ใช่คนที่อยู่ในแวดวงก็อาจไม่เข้าใจความหมาย เช่น คำว่า オイルロンダリング (oil laundering) เป็นคำศัพท์เฉพาะในวงการซื้อขายน้ำมัน แต่เมื่อนำมาเผยแพร่เป็นข่าวกลับมีการใช้ในรูปแบบภาษาญี่ปุ่น (ทำเป็นคำกริยาโดยการเติมหน่วยคำเติมหลังคำ 「-する」) และไม่มีกรออธิบายความหมายเพิ่มเติมหรือใช้คำที่เข้าใจได้ง่ายทดแทน เช่น

- (1) 「ロシア産の原油禁輸というが、オイルロンダリングされたときに、第三国を経由して市場に出てきたものが、ロシアのものかどうか判断するのはものすごく難しい。(Yahoo. co. jp 『正念場の商社 脱露エネルギー調達』 2022)
มีการห้ามนำเข้าน้ำมันดิบของรัสเซีย แต่เมื่อน้ำมันถูกผสม เป็นการยากที่จะตัดสินว่าน้ำมันที่ออกสู่ตลาดผ่านประเทศที่สามเป็นน้ำมันของรัสเซียหรือไม่ (oil laundering ความหมาย 第三国で別の産地の原油と混ぜたり、経由地ですり替えたりして換金すること (Quara 『オイルロンダリングはなんですか』 <https://jp.quora.com/>))

คำว่า *オイルロンダリング* เป็นกระบวนการผสมน้ำมันดิบในประเทศที่สาม แล้วสับเปลี่ยนนำเข้ามาในประเทศผู้ซื้อโดยผู้ซื้อไม่ทราบแน่ชัดว่าน้ำมันนั้นมาจากแหล่งที่ตนไม่ประสงค์ซื้อหรือคว่ำบาตรอยู่หรือไม่ เห็นได้ว่าหากไม่ใส่คำอธิบาย oil laundering ก็ยากที่จะเข้าใจความหมายได้ทันที

งานวิจัยที่ผ่านมา (国立国語研究所, 2004; 田中, 2006, อ้างถึงใน 山下, 2007) สรุปได้ว่ามีการใช้คำยืมมากขึ้น อย่างไรก็ดี ในงานวิจัยก่อนหน้าศึกษาคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม นิตยสารและนวนิยาย สำหรับงานวิจัยนี้ต้องการสำรวจสภาพการใช้คำยืมในปัจจุบันจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างจากงานวิจัยก่อนหน้า ผู้วิจัยได้ศึกษาการใช้คำยืมจาก 2 แหล่งข้อมูล คือ (1) ข่าวออนไลน์ในเว็บไซต์ yahoo.co.jp ระหว่างวันที่ 12-13 พฤษภาคม 2565 จากประเภทข่าวย่อย 8 ประเภท คือ 国内、国際、経済、エンタメ、スポーツ、IT、科学、地域 จำนวนข่าวทั้งหมด 173 ข่าว และ (2) ข้อความที่โพสต์ผ่านทวิตเตอร์ ในระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม ถึง 19 มิถุนายน 2565 จำนวนโพสต์ 2,000 โพสต์ เพื่อศึกษาคำยืมในเชิงปริมาณและความหลากหลายของการใช้คำเปรียบเทียบกับแหล่งข้อมูลภาษาทางการ เช่น ข่าวออนไลน์ และภาษาในสังคมออนไลน์ที่ไม่ทางการ เช่น ทวิตเตอร์ นอกจากนี้ยังศึกษาการใช้คำยืมในปัจจุบันว่าเป็นไปตามระบบเสียง ระบบคำ และระบบไวยากรณ์ของภาษาญี่ปุ่นหรือไม่ และมีการใช้ที่แตกต่างจากภาษาเดิมอย่างไร โดยเฉพาะจงเลือกคำยืมจากข่าวออนไลน์ในเว็บไซต์ yahoo.co.jp เนื่องจากลักษณะภาษาเป็นภาษาข่าวที่เป็นทางการมีการแบ่งประเภทของข่าวอย่างชัดเจน ส่วนทวิตเตอร์เป็นตัวแทนแหล่งข้อมูลภาษาไม่ทางการที่คนญี่ปุ่นมีแนวโน้มใช้เป็นจำนวนมากจากการสำรวจของ 総務省情報通信政策研究所 (2020)

2. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การปรับคำยืมเข้าสู่ระบบภาษาญี่ปุ่นประกอบไปด้วย ระบบเสียง ระบบคำ และระบบไวยากรณ์

2.1 ระบบเสียงแบบภาษาญี่ปุ่น

ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาโมระ (拍言語) โมระเป็นหน่วยเสียงที่เล็กที่สุด ส่วนภาษาอังกฤษเป็นภาษาพยางค์ (音節言語) (国立国語研究所, 1990, p. 22) การออกเสียงคำภาษาต่างประเทศที่ถูกปรับมาใช้ในภาษาญี่ปุ่นจึงเป็นการออกเสียงแบบโมระ โดยส่วนใหญ่ 1 โมระ จะเทียบได้กับ 1 พยางค์ หรือ CV เมื่อ C คือพยัญชนะ (consonant) และ V คือสระ (vowel)

โครงสร้างพยางค์ของคำภาษาอังกฤษเมื่อถูกนำเข้าสู่ระบบเสียงภาษาญี่ปุ่นมีโครงสร้างดังนี้

โครงสร้างพยางค์	คำภาษาอังกฤษ	โครงสร้างพยางค์ภาษาญี่ปุ่น	คำภาษาญี่ปุ่น
ภาษาอังกฤษ			
CVC	pass [pæs]	CVCV	パス [pasu]
CCVC	thrill [θrɪll]	CVCVCV	スリル [suriru]
CCCVC	stress [stres]	CVCVCVCV	ストレス [sutoresu]

นอกจากการรักษาโครงสร้างพยางค์ให้เป็นพยางค์เปิดตามตัวอย่างข้างต้นแล้ว ลักษณะของภาษาอังกฤษที่แตกต่างจากภาษาญี่ปุ่นอีกประการหนึ่งคือ การที่ภาษาอังกฤษมีลักษณะของคลัสเตอร์พยัญชนะ (子音群 หรือ consonant cluster) ซึ่งภาษาญี่ปุ่นไม่มี (Riney & Anderson-Hsieh, 1993, p. 28) ในคำว่า stress [stress] มีคลัสเตอร์พยัญชนะ คือ st ซึ่งอยู่ในโครงสร้างเสียงแบบ CC (CVC) โดย CC เป็นคลัสเตอร์พยัญชนะ เมื่อออกเสียงในภาษาญี่ปุ่น มีการรักษาโครงสร้างเสียงของคำให้เป็น CVCVCVCV โดยการเติมสระระหว่างคลัสเตอร์พยัญชนะ st

3. การทำให้เป็นคำคุณศัพท์ ㄨ ด้วยการเติม ㄨ เพื่อขยายคำนามที่ตามหลังพบจำนวนไม่มาก มีเพียง 3 คำ คือ now (adjective) ナウㄨ erotic (adjective) エロㄨ emotional (adjective) エモㄨ

ในงานวิจัยของ 那須 (1992) ก็ระบุวิธีการรับคำยืมมาใช้คล้ายกับทฤษฎีข้างต้น กล่าวคือมีวิธีการนำคำยืมมาใช้ในภาษาญี่ปุ่นดังนี้

- (1) การปรับคำยืมให้เข้ากับระบบเสียงในภาษาญี่ปุ่น เช่น การลดเสียง (音の脱落) การเพิ่มเสียงสระ (母音の添加) เช่น lemonade อยู่ในรูปคำยืม ラムネ
- (2) การทำคำให้สั้น (語形の短縮) เช่น パーマネント ย่อเป็น パーマ
- (3) การเปลี่ยนแปลงความหมาย (意味用法の変化)
- (4) การเปลี่ยนชนิดคำโดยการเติมหน่วยคำผัน (活用語尾の付加による品詞の転換) เช่น アルバイト+する

3. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยนำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

3.1 ความหลากหลายของการใช้คำยืมเปรียบเทียบระหว่างชาวออนไลน์และทวิตเตอร์ นำเสนอผลการวิจัยผ่านตารางที่ 1-2 ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 คำยืมจากชาวออนไลน์ yahoo.co.jp

จำนวนข่าว	คำยืม			
	ไม่นับคำซ้ำ (word type)	นับคำซ้ำ (word token)	คำที่มีความถี่มากกว่า 1	คำที่มีความถี่ 1 ครั้ง เท่านั้น
173	164	315	61	103
			37.20%	62.80%

คำยืมที่พบในชาวออนไลน์พบจำนวน 315 คำ คำที่มีการใช้ซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง เท่ากับ 61 คำ คิดเป็นร้อยละ 37.20 และคำที่มีการใช้เพียง 1 ครั้งเท่านั้น เท่ากับ 103 คำ คิดเป็นร้อยละ 62.80 จากจำนวนคำไม่นับซ้ำ 164 คำ

ตารางที่ 2 คำยืมจากทวิตเตอร์

จำนวนข้อความ	คำยืม			
	ไม่นับคำซ้ำ (word type)	นับคำซ้ำ (word token)	คำที่มีความถี่มากกว่า 1	คำที่มีความถี่ 1 ครั้ง เท่านั้น
2,000	376	638	112	264
			29.79%	70.21%

คำยืมที่พบในทวิตเตอร์พบจำนวน 638 คำ คำที่มีการใช้ซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง เท่ากับ 112 คำ คิดเป็นร้อยละ 29.79 และคำที่มีการใช้เพียง 1 ครั้งเท่านั้น เท่ากับ 264 คำ คิดเป็นร้อยละ 70.21 จากจำนวนคำไม่นับซ้ำ 376 คำ

จากสัดส่วนที่เปรียบเทียบแสดงให้เห็นว่ามีการใช้คำยืมในทวีตเตอร์ค่อนข้างหลากหลายกว่าคำยืมที่พบใน
ข่าวออนไลน์ คำที่ปรากฏเพียงครั้งเดียวในทวีตเตอร์มีจำนวนมากกว่าในข่าวออนไลน์ ส่วนข่าวออนไลน์มีแนวโน้ม
ใช้คำยืมซ้ำคำเดิมมากกว่าพิจารณาได้จากสัดส่วนคำที่มีความถี่การปรากฏมากกว่า 1 ครั้ง แต่หากพิจารณาผลรวม
ระหว่างคำที่มีความถี่มากกว่า 1 ครั้ง เปรียบเทียบกับคำที่มีความถี่ 1 ครั้ง เท่านั้นจะเห็นว่าทั้งในข่าวออนไลน์ yahoo.
co.jp และทวีตเตอร์มีจำนวนคำที่มีความถี่ 1 ครั้ง เท่านั้นมากกว่า คือ ร้อยละ 62.80 ต่อ 37.20 และร้อยละ 70.21
ต่อ 29.79 ตามลำดับ ประเด็นการใช้คำยืมที่หลากหลายที่พบในสองแหล่งข้อมูลในงานวิจัยนี้สอดคล้องกับการสำรวจ
แหล่งข้อมูลหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และทีวีของ 福田ほか (2007) ที่พบการใช้คำยืมหลากหลายเช่นกัน

3.2 แนวโน้มเหตุผลในการใช้

จากความหลากหลายของคำยืมที่ปรากฏในทวีตเตอร์ พบการใช้แทนที่คำที่มีอยู่เดิมแล้วในภาษาญี่ปุ่น เช่น
ルーム(部屋)、バイアス(先入観)、ラスト(最後) และพบกรณีเช่นนี้ในข่าวออนไลน์เช่นกัน เช่น
エリア(地域) ทำให้เห็นว่าคำกล่าวที่ว่าคำยืมถูกใช้เพื่ออธิบายแนวคิดหรือสิ่งของที่ไม่พบในภาษาญี่ปุ่นนั้นมี
แนวโน้มจะลดลงและถูกแทนที่ด้วยเหตุผลใช้เพื่อปรับเปลี่ยนภาพพจน์ของสิ่งต่าง ๆ ให้มีความใหม่ ทันสมัย

(2) ルーム着いたよー今日23時から空き沢山あるからみんな会いに来てくれる
ー? (Twitter)

(3) これが医療従事者のバイアスなのだと思います。我々だけではなく医療従事者
にもバイアスがあることも理解すべきです。 (Twitter)

(4) 5月31日(月)。5月も今日でラストです。 (Twitter)

(5) 強い雨のエリアは東へ広がる見通しです。(yahoo.co.jp)

จากการตรวจสอบกับเจ้าของภาษา ประโยค (2)-(5) ยืนยันว่าสามารถใช้คำที่มีอยู่ในภาษาญี่ปุ่นคือ 部
屋、先入観、最後、地域 แทนคำว่า ルーム、バイアス、ラスト、エリア โดยเฉพาะข้อ (2)
ที่ควรใช้คำว่า 部屋 แทนจะเหมาะสมกว่า

ทั้งนี้ยังพบการใช้เกิน (overgeneralization) ของคำว่า เกต (gate) โดยปกติใช้ในความหมายประตู
ทางผ่านของสถานที่ขนาดใหญ่ เช่น สนามบิน สนามกีฬา เช่นการใช้ในประโยค (6) ที่หมายถึงประตูทางเข้าสนาม
กีฬาเบสบอล

(6) 明日から京セラ参戦する方へ。入場時間3グループ6เกตでスタンドアルファ
ベット席でした。5時入場の時点でアリーナかなり埋まっています！ (Twitter)

แต่มีการใช้ชื่อประตูของร้านสะดวกซื้อในประโยค (7) ซึ่งพบใน Twitter

(7) コンビニの熱々の八宝菜を抱えてเกต通ったら体温チェックで再検査になっ
てしまった。ちゃんと体温感知してるのね！流石だわ。 (Twitter)

การใช้ลักษณะนี้แม้จะสื่อสารได้ แต่เป็นการใช้ที่ค่อนข้างแปลกแยกไปจากการใช้ปกติ โดยประโยคนี้ควรใช้
คำว่า (自動) ドア หรือ 入口 หรือ 検査のとこ(ろ) จะเหมาะสมมากกว่า

จากตัวอย่างประโยคที่ค้นได้แสดงถึงการใช้ที่มีแนวโน้มใช้เกินหลักการที่ว่าใช้เมื่อไม่มีคำเทียบเท่าในภาษา
ญี่ปุ่น ทั้งนี้มีแนวโน้มใช้เพื่อปรับเปลี่ยนภาพพจน์ของสิ่งต่าง ๆ ให้มีความใหม่ ทันสมัย โดยตัวอย่างการใช้ที่พบข้าง
ต้นส่วนใหญ่พบในแหล่งทวีตเตอร์ซึ่งจากการสำรวจในปี 2019 ทวิตเตอร์เป็นแพลตฟอร์มการสื่อสารปัจจุบันที่เป็น

ที่นิยมในหมู่คนวัยทำงานและวัยรุ่นช่วงอายุ 10-30 ปี ลักษณะอาชีพที่มีการใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 74.4 คือนักเรียนนักศึกษา รองลงมาร้อยละ 40.3 คือ คนทำงานประจำ (総務省情報通信政策研究所, 2020) ช่วงวัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลสำรวจของ 国立国語研究所 (2004) ที่คนช่วงอายุ 10-39 มีมุมมองต่อการใช้คำยืมและเหตุผลการใช้คำยืมที่พบมากในการสำรวจของ 国立国語研究所 คือการให้ความรู้สึกใหม่ (もつとも新しいと感じる表現) ทั้งนี้จึงสรุปได้ว่าแนวโน้มการใช้คำยืมที่ประกอบไปด้วย 3 เหตุผลหลัก คือ (1) ใช้สิ่งที่ไม่เคยมีมาก่อนในญี่ปุ่น (2) ใช้เป็นคำศัพท์เฉพาะทาง และ (3) ใช้เพื่อปรับเปลี่ยนภาพพจน์ของสิ่งต่าง ๆ ให้มีความใหม่ทันสมัยนั้น มีแนวโน้มการใช้ด้วยเหตุผลในข้อ (3) มากขึ้น

3.3 การใช้ตามระบบเสียง ระบบคำ และระบบไวยากรณ์ของภาษาญี่ปุ่น

3.3.1 ด้านระบบเสียง

คำยืมที่พบการใช้ในข่าวออนไลน์และทวิตเตอร์ยังคงเป็นไปตามกฎการทับเสียงด้วยคาตากานะ คือ รักษาโครงสร้างพยางค์แบบ CV เช่น

คำยืมลงท้ายด้วยเสียงพยัญชนะ	สัทอักษร	โครงสร้างพยางค์
クック		CVCCV
cook	kʊk	CVC
タップ (する)		CVCCV
tap	tæp	CVC
アテンド (する)		CVCVCCV
attend	ə'tend	CCVCC

หรือกรณีที่โครงสร้างเดิมในภาษาอังกฤษอยู่ในโครงสร้าง CV อยู่แล้ว เมื่อทับศัพท์เป็นภาษาญี่ปุ่นด้วยคาตากานะก็อยู่ในโครงสร้าง CV เช่นเดิม เช่น

คำยืมลงท้ายด้วยเสียงสระ	สัทอักษร	โครงสร้างพยางค์
デビュー		CVCV
debut	dei.bju	CVCV
トライ (する)		CVCVW
try	traɪ	CCVW

สรุปคือคำยืมที่พบจากสองแหล่งข้อมูลมีโครงสร้างพยางค์แบบ CV เป็นไปตามทฤษฎีที่กล่าวไว้ทั่วไป

3.2.2 ด้านการสร้างคำ

จากการสำรวจคำยืมจากแหล่งข้อมูลสองแหล่งพบรูปแบบคำสั้น (clipped words, 短縮語) จำนวน 22 คำ โดยคำสั้นทั้ง 22 คำ พบในทวิตเตอร์ ส่วนในข่าวออนไลน์พบ 1 คำ เท่านั้น คือ ㊦㊧ ซึ่งเป็นคำที่พบซ้ำในทวิตเตอร์เช่นเดียวกัน ทั้งนี้จากการตรวจสอบกับทฤษฎีกฎโครงสร้างเสียงกับการสร้างคำ (phonological structure and word formation) (Ito, 1990; 窪 蘭, 2010) แสดงผลได้ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คำสั้นที่พบในข่าวออนไลน์และทวิตเตอร์กับกฎโครงสร้างเสี่ยงกับการสร้างคำ

คำสั้น (คำเต็ม)	คำภาษาอังกฤษ	กฎโครงสร้างเสี่ยงกับการสร้างคำ
		✓ · ✗
デモ (デモンストレーション)	demonstration	✓
リブ (リブライ)	reply	✓
プロフ (プロフィール)	profile	✓
デフレ (デフレーション)	deflation	✓
モチベ (モチベーション)	motivation	✓
パフォ (パフォーマンス)	performance	✓
リアルタイ (リアルタイム)	real time	✓
ノンアル (ノンアルコール)	non-alcohol	✓
筋トレ (筋力トレーニング)	strength training	✓
筋力トレ (筋力トレーニング)	strength training	✗
クレカ (クレジットカード)	credit card	✓
クレジットカ (クレジットカード)	credit card	✗
サブスク (サブスクリプション)	subscription	✓
リストラ (リストラクチャリング)	restructuring	✓
ムビチケ (ムービーチケット)	movie ticket	✓
ムービーチケ (ムービーチケット)	movie ticket	✗
アラフォ (アラウンド・フォーティー)	around forty	✓
パソトレ (パーソナルトレーニング)	personal training	✓
パーソナルトレ (パーソナルトレーニング)	personal training	✗
昼ラン (昼休みランニング)	daytime running	✓
ソロツ (ソロツーリング)	solo touring	✓
インフラ (インフラストラクチャー)	infrastructure	✓

Ito (1990) กล่าวว่าหากมีรูปคำสั้นแล้ว รูปอื่น ๆ ก็ไม่นิยมใช้ ประเด็นนี้พบกรณีที่ทำให้คำกล่าวนี้ไม่เป็นจริง ในกรณีคำเต็ม ได้แก่

筋力トレーニング (strength training) พบการใช้รูปคำสั้น 2 แบบ คือ

- (1) 筋力トレ (2) 筋トレ

パーソナルトレーニング (personal training) พบการใช้รูปคำสั้น 2 แบบ คือ

- (3) パーソナルトレ (4) パソトレ

ムービーチケット (movie ticket) พบการใช้รูปคำสั้น 2 แบบ คือ

- (5) ムービーチケ (6) ムビチケ

クレジットカード (credit card) พบการใช้รูปคำสั้น 2 แบบ คือ

- (7) クレジットカ (8) クレカ

รูปคำสั้น (1) 筋力トレ、(3) パーソナルトレ、(5) ムービーチケ、(7) クレジットカ เป็นตัวอย่างการใช้ในปัจจุบันที่ไม่เป็นไปตามกฎโครงสร้างเสียงกับการสร้างคำ โดยทั่วไปรูปคำสั้นจะมีโมระชั้นต่ำที่มากกว่า 2 โมระและไม่เกิน 4 โมระ (Ito, 1990; 窪菌, 2010) โดยอยู่ระหว่าง 2-4 โมระ แต่ทั้ง (1), (3), (5), (7) ต่างก็เป็นผลผลิตของการย่อคำที่เกินกว่า 4 โมระ โดยมีลักษณะร่วมกันคือคำหน้า 筋力、パーソナル、ムービー และ クレジット ไม่มีการย่อคำให้สั้น กล่าวได้ว่าทั้ง 4 คำเป็นปรากฏการณ์การใช้ที่ไม่เป็นไปตามกฎโครงสร้างเสียงกับการสร้างคำ

แต่ทั้งนี้การใช้ในรูปแบบ (1), (3), (5), (7) ก็ยังพบการใช้ควบคู่กับรูปคำสั้นที่เป็นไปตามกฎโครงสร้างเสียงกับการสร้างคำ (2) 筋トレ、(4) パソトレ、(6) ムビチケ、(8) クレカ โดยจากการสำรวจการใช้ที่ปรากฏในทวิตเตอร์พบการใช้ในจำนวนที่หลากหลายพอ ๆ กัน ตัวอย่างการใช้ เช่น

パーソナルトレ・パソトレ

(8) 今日はこの後パーソナルトレがあるのでもう一度ジム行きます。

(9) で、今日からパソトレ開始でございます。

筋力トレ・筋トレ

(10) 筋力トレの後は48-72時間の間隔をあけて疲労を回復させる必要があります。

(11) 本日は低気圧による頭痛の中、よく筋トレ頑張りました。

クレジットカード・クレカ

(12) 郵便局もキャッシュレスでいけるのをさっき知った。最近職場で切手をネットで購入して、クレジットカード決済してたなあ。

(13) 海外よりも日本の手数料が高かったのは知らなかったです。クレカよりもキャッシュレスですかね。

ムービーチケ・ムビチケ

(14) ミスチルのムービーチケ届いた。かれこれ高校生のころからファンなんだよね。

(15) ムビチケ前売券 (オンライン) のみの販売※前売特典は付きません。

จากกรณีข้างต้นกล่าวได้ว่าเมื่อนำไปใช้จริงอาจมีกรณีที่ไม่เป็นไปตามกฎโครงสร้างเสียงกับการสร้างคำด้วยการทำเป็นคำสั้นเพราะ パーソナルトレ、筋力トレ、クレジットカード、ムービーチケ ต่างเป็น

ビーチケเป็นการคงเสียงคำไว้ทั้งคำไม่มีการลดเสียง ตัวอย่างคำย่อแบบ Left Edge Requirement แสดงให้เห็นว่า คำทางด้านซ้ายมือหรือส่วนประกอบทางด้านซ้ายมือในคำเดียวเป็นส่วนที่หลงเหลือไว้ในคำเสมอ หลักการนี้นำมาประยุกต์อธิบายกับปรากฏการณ์ของคำ パーソナルトレ、筋力トレ、クレジットカ、ムービーケ ที่หลงเหลือคำทางด้านซ้ายมือไว้เต็มรูปคำ

	รูปคำเต็ม	รูปคำสั้นที่คงเสียงทางด้านซ้ายของคำ
คำเดี่ยว	テレビジョン	テレビ
คำเดี่ยว	エアロビックス	エアロビ
คำเดี่ยว	コンビニエンスストア	コンビニ
คำเดี่ยว	デパートメントストア	デパート
คำประสม	パーソナルコンピューター	パソコン
คำประสม	エアコンディショナー	エアコン

3.2.3 ด้านระบบไวยากรณ์

คำยืมเมื่อนำมาใช้ในภาษาญี่ปุ่นจะถูกปรับให้เข้ากับระบบภาษาทั้งเรื่องเสียงและการใช้ในประโยคที่มีการปรับให้เป็นระบบไวยากรณ์แบบญี่ปุ่น โดยรูปแบบไวยากรณ์ที่เห็นได้ชัดเจนที่มีการปรับแบ่งออกได้ 2 รูปแบบหลัก คือ

(1) การทำคำยืมให้เป็นคำคุณศัพท์ *な* เพื่อใช้เป็นคำบรรยายลักษณะเช่นเดียวกับกับคำคุณศัพท์ *な* ที่ใช้ในภาษาญี่ปุ่น

(2) การทำคำยืมให้เป็นคำกริยาด้วยการเติมหน่วยคำเต็มหลังคำ 「-する」 เพื่อใช้เป็นคำแสดงกิริยาอาการหรือสภาพ

จากการสำรวจจากแหล่งข้อมูลสองแหล่งพบคำยืมที่มีลักษณะการใช้ตามรูปแบบ (1) และ (2) ดังนี้

ตารางที่ 4 คำยืม-คำคุณศัพท์ *な*

ลำดับ	คำภาษาอังกฤษ	ชนิดคำเต็ม	คำยืม-คำคุณศัพท์ <i>な</i>
1	delicate	adjective	デリケートな
2	hard	adjective	ハードな
3	negative	adjective	ネガティブな
4	happy	adjective	ハッピーな
5	cute	adjective	キュートな
6	unique	adjective	ユニックな
7	plus	adjective	プラスな
8	peak	adjective	ピークな
9	simple	adjective	シンプルな
10	cool	adjective	クールな
11	casual	adjective	カジュアルな
12	smooth	adjective	スムーズな

ตัวอย่างการใช้จริงจากข่าวออนไลน์และทวิตเตอร์

(16) 今年も子鹿が生まれました。5月下旬頃—6月下旬頃までは子鹿が生まれる時期になります。しばらくの間はデリケートな時期ですので、生まれたての子鹿には無理に人参をあげたりせずに、優しく見守ってください。

(17) 物凄くハードなファンタジー小説読みたいけど、見つけれなくて辛い。

(18) 朝の思考は1日が決まります。ネガティブな思考はあなたの1日を台無しにします。

(19) 今日も元気に行っていきます。皆様もハッピーな1日を！！

(20) のびーとしているようなポーズと表情がキュートな猫バスのペン立てです。

(21) 一週間の疲れがピークな金曜日の朝。

จากจำนวนแหล่งข้อมูลสองแหล่งพบคำที่นำมาใช้เป็นคำคุณศัพท์จำนวน 12 คำ โดยทั้ง 12 คำ มีสถานะเดิมเป็นคำคุณศัพท์ในภาษาอังกฤษและเมื่อนำมาใช้ในภาษาญี่ปุ่นก็ยังคงไว้ซึ่งสถานะคำคุณศัพท์ โดยภาษาญี่ปุ่นนำมาใช้เป็นคำคุณศัพท์な ตามตัวอย่างการใช้ (16)-(21) และสามารถใช้เป็นคำกริยาวิเศษณ์ขยายสภาพหรือกริยาอาการได้ เช่น คำว่า ピーク ในตัวอย่าง (22) ที่ขยายคำกริยา減少している

(22) 日本では1982（昭和57）年の328万5000台という国内出荷台数をピークに台数が減少していることもあり、海外へ目を向けられてきましたが、750ccは海外からすると、やや中途半端に映るケースが多いようです。

ตารางที่ 5 คำยืม-คำกริยา

ลำดับ	คำภาษาอังกฤษ	ชนิดคำเดิม	คำยืม-คำกริยา
1	harassment	noun	ハラスメントする
2	setting (noun)	noun	セッティングする
3	topping (noun)	noun	トッピングする
4	jogging (noun)	noun	ジョギングする
5	size up	phrasal verb	サイズアップする
6	give up	phrasal verb	ギブアップする
7	up	adv., preposition, adj., verb, prefix	アップする
8	RT (retweet)	verb	リツイートする
9	tweet	verb	ツイートする
10	jog	verb	ジョグする
11	fail	verb	フェイルする
12	commit	verb	コミットする
13	play	verb	プレーする
14	support	verb	サポートする
15	match	verb	マッチする

ลำดับ	คำภาษาอังกฤษ	ชนิดคำเต็ม	คำยืม-คำกริยา
16	comment	verb	คอมเมนต์する
17	start	verb	สตาร์ทする
18	cut	verb	คัตする
19	appeal	verb	アピールする
20	real time	verb	リアルタイムする
21	focus	verb	フォーカスする
22	check	verb	チェックする
23	try	verb	トライする
24	tap	verb	タップする
25	get	verb	ゲットする
26	follow	verb	フォローする
27	start	verb	สตาร์ทする
28	refresh	verb	リフレッシュする
29	save	verb	セーブする
30	attend	verb	アテンドする
31	reset	verb	リセットする
32	keep	verb	キープする
33	stop	verb	ストップする
34	mark	verb	マークする
35	recycle	verb	リサイクルする

ตัวอย่างการใช้จริงจากข่าวออนไลน์และทวิตเตอร์

(23) 予報は曇りのち雨. . . 今朝も朝ジョグしてきました。

(24) 今日は「鶏南蜜そば」に奥様からのリクエストで大葉をトッピングしてみました。

(25) ツイッターのパラグ・アグラワル最高経営責任者（CEO）は「買収は成立すると予想しているが、あらゆるシナリオに備えておく必要がある」とツイートした。

(26) 健康診断の結果とよくみたら、身長伸びた→体重減った→お腹周りサイズアップした。

(27) 本日の20時に振り込んで欲しい方はRTして、LINE [lin. ee/84uPutJ]で「振り込み希望」とメッセージください。

(28) 現場に2時間前ぐらいに入って入念にセッティングして何度も練習電でシャッター切って構図固めていざ次が本チャンってなった時

(29) ほんとに悲しい事だけど、ハラスメントする人にハラスメント講習しても効果ないんですよ。

(30) アホだな、。すぐ足つくのわかるじゃん。。。過去に訓練フェイルした人らしいけど、自暴自棄になったか、会社を逆恨みダメージを与えたかったのか。

(31) 会社の喫煙者3名が禁煙を決意していたのに、なんと2日目にしてギブアップした模様です。

จากตารางที่ 5 และตัวอย่างจะเห็นได้ว่าชนิดคำที่นำมาทำเป็นคำกริยา เป็นคำที่มีสถานะเดิมทั้งคำนาม คำกริยาวลี และคำกริยาในภาษาอังกฤษโดยเมื่อนำมาใช้ในประโยคสามารถใช้ได้ในหลายลักษณะเช่นเดียวกับ คำกริยาในภาษาญี่ปุ่น กล่าวคือใช้ร่วมกับรูปไวการณณ์「てくる」และ「てみる」ใน (23)-(24) ใช้เป็นภาค แสดงใน (25)-(28) โดยสามารถผันเป็นรูปて เพื่อแสดงลำดับของการกระทำได้เช่น (27)-(28) และใช้เป็นคำขยาย คำนามในรูปขยายคำนามได้เช่น (29)-(31)

3.4 การใช้คำยืมมีความแตกต่างจากการใช้ในภาษาเดิม

คำหลายความหมายเมื่อถูกนำมาใช้ในภาษาญี่ปุ่นอาจมีระบบเสียงที่แตกต่างกันเพื่อแสดงถึงความหมายที่แตกต่างกัน ปรากฏการณ์เช่นนี้พบในกรณีคำหลายความหมายคำว่า strike ที่มีความหมาย to hit or kick a ball (in baseball game) ในกีฬาเบสบอลจะถูกทับเสียงเป็น ストライク และมีความหมาย to refuse to work as a protest (การประท้วงหยุดงาน) จะถูกทับเสียงเป็น ストライキ กรณีเช่นนี้พบในงานวิจัยนี้เช่นเดียวกัน ได้แก่ คำ present ที่ถูกนำมาใช้ในภาษาญี่ปุ่น 2 ความหมายหลัก คือ “ให้เป็นของขวัญ” และ “นำเสนอ”

การทับเสียงของคำว่า present มี 2 ประเด็นค้นพบ

1. การออกเสียงมีความแตกต่างจากภาษาอังกฤษ ในภาษาอังกฤษการออกเสียงคำนามกับการใช้แบบคำกริยามีการออกเสียงแตกต่างกัน แต่เมื่อนำมาใช้ในภาษาญี่ปุ่นใช้การทับศัพท์ออกเสียงเป็นคาตากานะด้วยเสียงเดียวกัน

present การออกเสียงแบบคำกริยา คือ pri'zent (มอบของขวัญให้) ส่วนการออกเสียงแบบคำนาม คือ 'preznt (ของขวัญ) แต่เมื่อนำมาใช้ในภาษาญี่ปุ่น ไม่ว่าจะใช้เป็นคำนามหรือคำกริยา ก็ยังคงออกเสียงด้วยคำว่า プレゼント (する)

2. การออกเสียง present ที่เป็นคำกริยา มีความหมาย “มอบของขวัญ” หรือ to give sth to sb, especially formally at ceremony และความหมาย “นำเสนอ” (STH to be considered) to show or offer sth for other people to look at or consider ซึ่งในภาษาอังกฤษออกเสียงเหมือนกัน คือ pri'zent แต่ในภาษาญี่ปุ่นนำมาออกเสียงแตกต่างกัน โดยความหมาย “มอบของขวัญ” ทับเสียงเป็น プレゼント (する) ส่วนความหมาย “นำเสนอ” ออกเสียงเป็น プレゼン (する)

ทั้งนี้หากพิจารณาโดยไม่ละเอียดอาจมองได้ว่า プレゼン (する) น่าจะมาจากคำว่า present และไม่เป็นไปตามกฎการทับเสียงที่ว่าจะไม่ลงท้ายด้วยเสียงหนัก (H) โดย ン ถือว่าเป็นเสียงหนัก (Ito, 1999) โดยควรออกเสียงเป็น プレゼント (する) แต่คำนี้ไม่ได้เป็นคำที่มาจากกระบวนการทับเสียงคำกริยา present คำว่า プレゼン (する) เป็นคำกริยาในภาษาญี่ปุ่นมาจากกระบวนการทำคำให้สั้นในคำนามคำว่า presentation (プレゼンテーション) โดยย่อให้เหลือ 4 โมระ プレゼン แล้วทำเป็นคำกริยาโดยการเติมด้วยหน่วยคำเติมหลังคำ 「-する」

ตัวอย่างการใช้จริงจากทวิตเตอร์

(32) 経済番組でコーヒーのサブスクのプレゼンするメンバーとバイタイターの学カテストで象形文字書くメンバーがいる奇跡のグループ。

(33) 抽選で特製オリジナルトランプとAmazonギフト券1000円分を30名にプレゼント。

สรุปได้ว่าคำที่มีหลายความหมายทั้ง strike และ present เมื่อถูกนำมาใช้ในภาษาญี่ปุ่นจะมีกระบวนการทับเสียงด้วยคาศากานะในภาษาญี่ปุ่นที่ทำให้การออกเสียงแตกต่างกันไปตามความหมายที่ต้องการนำเสนอ ในด้านความหมายของคำยืมเมื่อนำมาใช้ในภาษาญี่ปุ่นมีหลายงานที่วิเคราะห์ความหมายคำยืมกับความหมายคำภาษาอังกฤษ (Yoneda, 1996; 佐藤, 1996; 鳥飼, 2007) แต่ยังไม่ได้ระบุชัดเจนว่าความหมายที่แตกต่างนั้นเป็นความหมายในลักษณะใด โดยในงานของ Yoneda (1996) กล่าวถึงคำยืมภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เมื่อนำมาใช้ในภาษาญี่ปุ่นมีแนวโน้มจะถูกใช้เพียงความหมายเดียวจากหลาย ๆ ความหมายที่มีในต้นฉบับ หลายคำมีการเปลี่ยนความหมายหรือถูกใช้ในความหมายที่เจาะจงเมื่อใช้ในภาษาญี่ปุ่น ทั้งนี้จากการสำรวจคำยืมเป้าหมาย 112 คำ ที่พบในทวิตเตอร์ และ 61 คำ จากชาวออนไลน์ yahoo.co.jp ซึ่งเป็นกลุ่มคำที่พบความถี่การใช้มากกว่า 1 ครั้ง พบสัดส่วนคำที่มีการใช้แตกต่างไปจากภาษาเดิมคิดเป็นร้อยละ 26 (29 คำ) และร้อยละ 23 (14 คำ) ตามลำดับ โดยนิยามของคำว่า “แตกต่างไปต่างภาษาเดิม” ในงานวิจัยนี้ คือ การนำความหมายมาใช้ไม่ครบ หรือมีการใช้ในรูปแบบที่ไม่ปรากฏในภาษาเดิม หรือมีการนำไปสร้างเป็นคำแบบญี่ปุ่น (和製語) จากสัดส่วนดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ารวมทั้งสองแหล่งข้อมูลมีคำยืมที่มีการใช้แตกต่างไปจากเดิม 43 คำ (นับคำซ้ำ) คิดเป็นร้อยละ 24.9 แม้จะเป็นตัวเลขที่ไม่สูงและเป็นการสำรวจจากกลุ่มเป้าหมายเพียงแค่ 173 คำ แต่ก็แสดงแนวโน้มได้ว่าในทุก ๆ 100 คำยืม จะมีคำอย่างน้อย

ตารางที่ 6 คำยืมที่มีการใช้แตกต่างไปจากภาษาเดิม

Twitter			Yahoo.co.jp	
ビル	ストレス	マナー	ピーク	アピール
ミス	ギフト	リフレッシュ	ポイント	ミス
アテンド	ブラック	テーマ	コスト	キャップ
チャレンジ	ホワイト	エコ	シーン	ストライキ
テンション	メーカー	ケア	キープ	
ワイルド	スタート	キャップ	リハビリ	
フォロー	サポーター	マスコミ	キャリア	
アピール	トラブル	ライブ	フェンス	
メイク	シーズン	プロフィール	シーズン	
ゲット	ダメージ		メーカー	

เกือบ 25 คำ เป็นคำยืมที่มีการใช้แตกต่างไปจากภาษาเดิม ตารางที่ 6 แสดงคำที่มีการใช้แตกต่างไปจากภาษาเดิม ยกตัวอย่างการใช้ที่แตกต่างไปจากภาษาเดิมบางตัวอย่างดังนี้

The pill และ ビル

ビル ในภาษาญี่ปุ่นใช้ในความหมาย “ยาคุมกำเนิด” (卵胞ホルモン・黄体ホルモンの作用を持つ二種類の合成ステロイドを含む経口避妊薬 (広辞苑, 2021, p. 2506)) ซึ่งตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า the pill ซึ่งต้องมี the นำหน้า ส่วน pill ที่ตรงกับการออกเสียงหรือทับเสียงในภาษาญี่ปุ่น ビル นั้นหมายถึง

ยาเม็ด ดังนั้นจะเห็นได้ว่า pill ที่แปลว่ายาเม็ดโดยทั่วไปนั้นถูกนำมาใช้ในความหมายที่เจาะจงมากขึ้นในภาษาญี่ปุ่น ในความหมายยาคุมกำเนิด

Miss และ ミス

ミス ในภาษาญี่ปุ่นใช้ในความหมาย “ล้มเหลว” “ผิดพลาด” เท่านั้น (失敗すること。過失。(広辞苑, 2021, p. 2804)) ในขณะที่ภาษาอังกฤษยังใช้ในความหมาย “คิดถึง” (to feel sad because you can no longer see sb or do sth that you like (Oxford Advanced Learner’s Dictionary, 2000, p. 850))

attend และ アテンド(する)

アテンド ในภาษาญี่ปุ่นระบุความหมาย “การต้อนรับลูกค้า” “การเทคแคร์ดูแล” (接待すること。世話すること (広辞苑, 2021, p. 2804)) เท่านั้น แต่ในภาษาอังกฤษคำว่า attend มีความหมายหลักคือ ความหมาย “เข้าร่วม” “ไปกับ” “ให้ความสนใจ” “รับใช้” และเมื่อเป็นคำกริยาวิเศษ attend to จะใช้ในความหมาย “ติดต่อ ประสานงาน” “ดูแล” (Oxford Advanced Learner’s Dictionary, 2000, p. 71)

คำยืมส่วนใหญ่ยังคงพบการใช้ในความหมายคงเดิมจากต้นฉบับในภาษาอังกฤษ แต่ก็มีหลายคำเช่นตัวอย่าง จากงานวิจัยนี้ข้างต้นที่มีความหมายแตกต่างไปจากความหมายเดิมในต้นฉบับ

ในสถานการณ์ที่คำยืมหลาย ๆ คำกลายเป็นคำศัพท์พื้นฐาน (基本語化) ในภาษาญี่ปุ่น ทั้งคำที่มีความหมาย รูปธรรม เช่น テレビ、ホテル、ビル、エンジン คำที่มีความหมายนามธรรม เช่น タイプ、システム、バランス、ケース、トラブル ผู้เรียนรวมถึงผู้สอนต้องเข้าใจหลักการของคำยืมทั้งระบบเสียง ระบบไวยากรณ์ และระบบความหมายเพื่อจะได้เข้าใจปรากฏการณ์การรับภาษาต่างประเทศมาใช้เป็นคำชนิดหนึ่งในภาษาญี่ปุ่น

4. สรุปผล

จากการสำรวจการใช้คำยืมจากสองแหล่งข้อมูลคือชาวออนไลน์ใน Yahoo.co.jp และทวิตเตอร์พบการใช้คำยืมในทวิตเตอร์ที่หลากหลาย และคำที่มีความถี่การใช้มากกว่า 1 ครั้ง มีน้อยกว่าคำยืมที่พบในชาวออนไลน์ แสดงว่าการสื่อสารในทวิตเตอร์ซึ่งเป็นการสื่อสารส่วนบุคคล แต่ละบุคคลมีการใช้คำยืมค่อนข้างมากและมีแนวโน้มใช้คำที่ไม่ซ้ำกัน เหตุผลในการใช้คือการใช้เพื่อแสดงความทันสมัยเป็นเหตุผลการใช้ที่ปรากฏมากขึ้น คำยืมหลายคำมีคำในภาษาญี่ปุ่นที่สามารถใช้แทนได้ เช่น ルーム・部屋、バイアス・先入観、ストップする・止まる、ラスト・最後 แต่แนวโน้มที่พบคือ ไม่เลือกใช้คำภาษาญี่ปุ่นเพราะต้องการความใหม่ ความทันสมัยในข้อความที่สื่อสาร ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับงานของ 福田(まか) (2007) ที่พบการใช้คำยืมหลากหลายเช่นกัน แต่งานนี้ศึกษาภาษาในสื่อออนไลน์ในขณะที่งานของ 福田(まか) ศึกษาภาษาในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และทีวี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคำยืมมีการใช้หลากหลายในหลายช่องทาง

เมื่อตรวจสอบกับระบบการนำคำยืมมาใช้ในภาษาญี่ปุ่น ประกอบไปด้วยระบบเสียง ระบบการสร้างคำ ระบบไวยากรณ์พบว่าส่วนใหญ่ยังคงเป็นตามทฤษฎีและงานวิจัยก่อน (那須, 1992) กล่าวคือยังอยู่ในโครงสร้างเสียง CV (พยัญชนะ-สระ) โครงสร้างเสียงไม่ลงท้ายด้วยเสียงหนัก (เสียงลงท้าย /N/ เสียงซ้อน /Q/ และเสียงยาว /R/) และการทำคำยืมเป็นคำคุณศัพท์และคำกริยาเพื่อนำมาใช้ในภาษาญี่ปุ่น ในส่วนของการสร้างคำในประเด็นเรื่องกฎโครงสร้างเสียงกับการสร้างคำนั้น ปรากฏว่าพบกรณีที่ไม่เป็นไปตามกฎดังกล่าว กล่าวคือเมื่อเกิดการยืมคำมาใช้เป็นคำเดี่ยวหรือนำมาสร้างคำเป็นคำประสม จำนวนโมระของคำมีแนวโน้มถูกทำให้สั้นลงอยู่ระหว่าง 2-4 โมระ (Ito, 1999; 窪田, 2010) แต่คำยืม パーソナルトレ、筋力トレ、クレジットカ、ムービーチケ ต่างมี

รูปคำสั้นมากกว่า 4 โมระ ซึ่งมีการใช้ควบคู่กับรูปคำสั้นที่เป็นไปตามกฎโครงสร้างเสียงกับการสร้างคำ (パン
トレ、筋トレ、クレカ、ムビチケ) เหตุผลที่เกิดกระบวนการทำคำสั้นก็เพื่อการสื่อสารที่กระชับ รวดเร็ว ทั้งนี้
อาจสรุปได้ว่าแม้จำนวนโมระของคำสั้นดังกล่าว (パーソナルトレ、筋力トレ、クレジットカ、ム
ビチケ) จะมีมากกว่า 4 โมระแต่ผู้ใช้อาจไม่รู้สึกรู้ว่าคำที่ใช้มีความยาวจนเป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารจึงเกิดการ
ใช้แพร่หลายทั้งสองรูปแบบ

ในการนำมาใช้มีความแตกต่างที่พบได้คือ กรณีคำยืมมีหลายความหมายในภาษาต้นทางและในภาษาญี่ปุ่น
มีการนำมาใช้ตั้งแต่สองความหมายขึ้นไป ภาษาญี่ปุ่นมีกระบวนการทำให้คำยืมมีความแตกต่างกันไปตามความหมาย
ตัวอย่างดั้งเดิมที่พบบ่อยในงานต่าง ๆ คือ คำว่า strike ที่มีสองความหมายถูกใช้ในภาษาญี่ปุ่นคือการประท้วงโดย
การหยุดงาน และการขว้างบอลเข้าโซนได้คะแนนโดยที่ผู้ตีไม่สามารถตีได้ในกีฬาเบสบอล เมื่อเป็นคำยืมในภาษา
ญี่ปุ่นเพื่อให้การออกเสียงสะท้อนความหมายที่แตกต่างจึงมีการทับเสียงด้วยคาตากานะที่แตกต่างกัน ความหมาย
แรกหยุดงานประท้วงออกเสียงเป็น ストライキ หรือมีการใช้รูปคำสั้นเป็น スト ความหมายที่สองใช้ในกีฬา
เบสบอลออกเสียงเป็น ストライク และไม่พบการใช้รูปคำสั้น กระบวนการทับเสียงคำให้แตกต่างเพื่อแยกแยะ
ความหมายคำยืมที่มีหลายความหมายพบในงานวิจัยนี้เช่นกันคือ คำกริยา present มีสองความหมายที่นำมาใช้ใน
ภาษาญี่ปุ่น คือ “มอบของขวัญให้” และ “นำเสนอ” โดยคำหมายแรกทับเสียงด้วยคาตากานะเป็น プレゼント
(する) ส่วนความหมายที่สองทับเสียงด้วยคาตากานะเป็น プレゼン (する) โดยเป็นรูปคำสั้นของคำนาม
プレゼンテーション

นอกจากนี้คำยืมหลายคำเมื่อนำมาใช้ในภาษาญี่ปุ่นมีแนวโน้มความหมายที่แคบลงหรือถูกใช้เฉพาะเจาะจง
ในความหมายใดความหมายหนึ่งเท่านั้น เช่นคำ ビル、ミス、アテンド (する)

5. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้ในการเรียนการสอน

การเข้ามาของคำยืมช่วยเสริมการใช้คำที่ไม่มีในภาษาญี่ปุ่นให้สมบูรณ์แต่การใช้ที่มากขึ้นจนกลายเป็นคำศัพท์
พื้นฐาน (基本語化) อาจทำให้การสื่อสารไม่ประสบความสำเร็จเพราะความไม่เข้าใจที่มา ความหมายของคำยืม
แนวทางการนำความรู้และปรากฏการณ์ที่สังเกตได้จากงานวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนสามารถนำเสนอ
ตามลำดับได้ดังนี้

1. โครงสร้างพยางค์ CV เป็นโครงสร้างหลักของการทับเสียงเป็นคาตากานะของคำยืม หลักเกณฑ์นี้ไม่พบ
การใช้ที่ยกเว้น เมื่อพบคำยืมผู้เรียนต้องเข้าใจว่ารูปคำที่เป็นคำยืมอยู่นั้นอยู่ในโครงสร้างพยางค์ CV และเมื่อจะใช้
หรือสร้างคำยืมเองด้วยการทับเสียงเป็นคาตากานะก็จำเป็นต้องใช้โครงสร้างพยางค์ CV ในการสร้างคำ

2. กระบวนการทำเป็นคำสั้นมีแนวโน้มเกิดขึ้นกับคำประสมและคำที่มีขนาดยาว เมื่อสร้างคำโครงสร้าง
เสียงจะไม่ลงท้ายด้วยเสียงหนัก และตามกฎโครงสร้างเสียงกับการสร้างคำ คำสั้นจะมีโมระระหว่าง 2-4 โมระ แม้ว่า
จะพบกรณีที่ไม่เป็นไปตามกฎโครงสร้างเสียงกับการสร้างคำ เช่น パーソナルトレ、筋力トレ、クレジッ
トカ และ ムビチケ แต่ยังเป็นส่วนน้อยไม่กระทบความเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป (generalization) ของกฎ
ดังกล่าว การอธิบายกฎและกระบวนการในข้อ 2 นี้จะทำให้ผู้เรียนรับรู้และเข้าใจที่มาของคำยืมที่เป็นคำสั้น เมื่อพบ
คำเหล่านี้ก็จะสามารถรู้ได้ว่าเป็นคำสั้นเพื่อทวนกลับไปหาคำเต็มหรือหาข้อมูลเพิ่มเติมว่าคำเต็มคืออะไรได้ ในส่วน
ของการสร้างคำเองนั้นอาจไม่จำเป็นต้องฝึกเพื่อให้สร้างคำตามกฎข้อ 2 นี้ได้ เพราะหากสร้างคำเองอาจสื่อสารกับ
เจ้าของภาษาไม่ได้เพราะไม่ได้เป็นคำที่ยอมรับร่วมกันในกลุ่มเจ้าของภาษา

3. ระบบไวยากรณ์ที่ภาษาญี่ปุ่นนำมาปรับใช้กับคำยืมแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะหลัก คือ การทำคำยืมเป็นคำคุณศัพท์ ㄱ และการทำคำยืมเป็นคำกริยาด้วยการเติมหน่วยคำเติมหลังคำ 「-ㅅ ㄹ」 จากการสำรวจพบว่าคำยืมที่ทำเป็นคำคุณศัพท์ ㄱ เป็นคำคุณศัพท์ในภาษาอังกฤษมาก่อน ส่วนคำที่ทำเป็นคำกริยาพบว่าคำเดิมเป็นคำกริยาคำกริยาวลี และคำนามในภาษาอังกฤษ ประเด็นนี้สามารถสอนผู้เรียนได้ถึงหลักเกณฑ์ไวยากรณ์ที่ปรับใช้กับคำยืม

4. ในประเด็นการใช้ คำกล่าวที่ว่าคำยืมใช้ในกรณีไม่พบคำที่มีความหมายเท่าเทียมกันในภาษาญี่ปุ่น หรือใช้เรียกสิ่งที่ไม่ใช่ในภาษาญี่ปุ่นนั้นเป็นแนวทางการใช้แบบเดิม แต่ปัจจุบันทั้งจากงานวิจัยก่อนหน้า (国立国語研究所, 2004) และจากที่พบในงานวิจัยนี้จะเห็นได้ว่าแม้จะมีคำที่สื่อความหมายเหมือนกันในภาษาญี่ปุ่นแต่มีแนวโน้มการใช้คำยืมเพื่อสื่อสารถึงความใหม่ ความทันสมัยของภาษาที่ใช้สื่อสาร ดังนั้นผู้เรียนอาจต้องเรียนรู้ภาษาอังกฤษควบคู่ไปกับการเรียนภาษาญี่ปุ่น เนื่องจากแนวโน้มการใช้คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาญี่ปุ่นมีมากขึ้นโดยเฉพาะกลุ่มคนช่วงอายุ 10-39 ปี (国立国語研究所, 2004)

สิ่งที่ต้องระมัดระวังในการใช้คำยืมคือต้องเข้าใจว่าคำยืมหลายคำในภาษาญี่ปุ่นมีความหมายการใช้เฉพาะเจาะจงหรือแคบกว่าความหมายเดิมที่พบ การนำความหมายเดิมในภาษาอังกฤษมาประยุกต์ใช้กับคำยืมคำเดียวกันในภาษาญี่ปุ่นอาจทำให้การสื่อสารเกิดความผิดพลาด เพราะความหมายคำยืมไม่เหมือนเดิม ดังนั้นในประเด็นนี้อาจต้องรวบรวมคำยืมที่มีลักษณะความหมายไม่เหมือนภาษาอังกฤษและนำเสนอเป็นชุดคำศัพท์คำยืมที่มีการใช้ที่แตกต่างจากภาษาอังกฤษเพื่อนำเสนอแก่ผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง (References)

- Ito, Junko. (1990). Prosodic minimality in Japanese. *CLS 26-II: Papers from the Parasession on the Syllable in Phonetics and Phonology*, 213–239.
- Oxford Advanced Learner's Dictionary*. (2000, 6th edition). UK: Oxford University Press.
- Riney, T., & Anderson-Hsieh, J. (1993). Japanese Pronunciation of English. *JALT Journal*, 15(1), 21-36.
- Tsunoda, W. (1988). The Influx of English in Japanese Language and Literature. *World Literature Today*, 62(3), 425-430. <https://doi.org/10.2307/40144293>
- Yoneda, S. (1996). The English loan word *Pantsu* (pants) in Japanese : A preliminary study of the influence of Americanization on Japanese loan words. *Bulletin of Hokuriku Gakuin Junior College*, (28), 163-171. <http://id.nii.ac.jp/1273/00000577/>
- 広辞苑 (第7版) (2021). 東京: 岩波書店.
- 窪菌晴夫 (2002). 『新語はこうして作られる』 東京: 岩波書店.
- 窪菌晴夫 (2010). 「語形成と音韻構造: 短縮語形成のメカニズム」 『国語研プロジェクトレビュー』 3, 17–34.
- 国立国語研究所 (1990). 「外来語の形成とその教育」 『国立国語研究所学術情報リポジトリ』, 1–174. <http://doi.org/10.15084/00001840>
- 国立国語研究所 (2004). 「外来語に関する意識調査: 全国調査」 『国立国語研究所学術情報リポジトリ』, 1–158. <http://doi.org/10.15084/00002303>
- 佐藤貴美子 (1996). 「外来語と英語: 意味用法のズレ」 『盛岡大学英語英米文学会会報』 7, 53–63.
- 総務省情報通信政策研究所 (2020). 『令和元年度 情報通信メディアの利用時間と情報行動に関する調査報告書』
- 鳥飼 玖美子 (2007). 「カタカナ語に見る意味のずれ(特集 外来語大解剖—あえて使うか、言い換えか)」 『言語』 36(6), 52–59.
- 那須雅之 (1992). 「外来語 の受容 と消化 ・吸収」 『中国語学』 1992 (239), 144–153. <https://doi.org/10.7131/chuugokugogaku.1992.144>
- 日本語教育学会編 (2000). 『日本語教育事典 (縮刷版)』 東京: 大修館書店.
- 福田亮・伊藤雅光・塩田雄大 (2007). 「日本語の中の外来語と外国語—新聞、雑誌、テレビ—」 『独立行政法人 国立国語研究所 第30回「ことば」フォーラム』 国語研究所講堂.
- 文昶允 (2017). 「短縮語の形成方略に観察される 世代差について—前部要素の2モーラ目に長音を含む短縮外来語とその選好傾向—」 『日本語の研究』 13(3), 18–34.
- 山下喜代 (2007). 「現代日本語の語構成要素—外来語を中心に—」 『文学部紀要』 48, 95–110.

หน่วยงานผู้แต่ง: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Affiliation: Faculty of Humanities and Social Sciences, Pibulsongkram Rajabhat University

Corresponding email: natthira.t@psru.ac.th

Received: 2022/12/21

Revised: 2023/03/21

Accepted: 2023/03/28